

NO, ...neviem, neviem?!

Tie inteligentné opice...

...mi zničia seminárku skôr, ako prídem do školy!

Na svete je väčšina ekologických problémov spojená s vodou. Ponúkame vám krátky výber tých najzávažnejších.

VODA JE ŽIVOT

WATER IS LIFE

- 1. Explózia ropnej plošiny v Mexickom zálive (2010):** Únik ropy sa podarilo zastaviť až po viac ako štyroch mesiacoch. Dovtedy uniklo do mora približne 780 miliónov litrov tejto suroviny. Ropná škvrna poškodila pobrežie plátich amerických štátov vrátane mokradí v delte rieky Mississippi. Pre porovnanie - dovtedy najväčšie nešťastie tohto typu - havária tankera Exxon Valdez v roku 1989 na Aljaške - do mora sa vylialo približne 150 miliónov litrov ropy.
- 2. Prává cena kytice ruže:** Približne 95 % všetkých kvetov, ktoré na Slovensku kúpime, pochádza z východnej Afriky alebo Južnej Ameriky. Na ich pestovanie sa odčerpáva voda z oblastí, kde je o ňu núdza. Vypestovanie kytice ruže v Keni si vyžaduje 100 litrov vody, zatiaľ čo 43 % Keňanov nemá prístup k čistej vode. Ďalšou daňou kvetinových fariem je znečisťovanie zdrojov vody chemikáliami a pesticídmi.
- 3. Bavina:** V púštnych oblastiach Uzbekistanu sa pre bavnikové plantáže vubudovali zavlažovacie kánaly, ktoré odčerpávajú vodu z riek ústiach do Aralského jazera. To bolo ešte pred 50 rokmi so svojou rozlohou 26 000 km² druhým najväčším jazerom sveta. Súčasná plocha je iba 1 500 km². Soľ z bývalého dna vietor rozfúka do okolia, čím sa znehodnotia poľnohospodárska pôda. Bežne pestovaná bavina spotrebuje viac pesticídov ako akákoľvek iná plodina.
- 4. Toxické rieky:** Treťina priemyselnej a až 90 % komunálneho odpadu v Číne sa vypúšťa priamo do riek. Tri štvrtiny miest nemajú čistiarne odpadových vôd, preto viac než 700 miliónov Číňanov pije kontaminovanú vodu. 47 obcí sa dostalo na tzv. rakovinový mapu, pretože ich obyvatelia v alarmujúcich počtoch umierajú na nádorové ochorenia spôsobené znečistením životným prostredím.
- 5. Voda nad zlato:** Každý šiesty človek na Zemi nemá prístup k čistej pitnej vode. Každých 20 sekúnd zomrie 1 dieťa na hnačkové ochorenie spojené s nedostatkom čistej vody. V Etiópiu vodu pre rodinu zaobstarávajú žena a deti. Často musia prejsť aj niekoľko kilometrov, aby sa dostali k zdroju vody, ktorý je aj tak často znečistený.
- 6. Obľúbené banány:** Ekvádor je najväčším svetovým exportérom banánov. Tie sú poplavne druhou najviac chemikáliami ošetrovanou plodinou na svete. Neefektívne aplikácie pesticídov (často aj letecky) zapríčiňujú, že 85 % postreku nekonečí na rastlinách, ale v pôde a následne vo vodných zdrojoch, ktoré využívajú ľudia z okolia plantáží. Ďalším problémom je rýchla erózia pôdy a práca detí na plantážach.
- 7. Boj o vodu svätej zeme:** Rieka Jordán medzi Genezaretským jazerom a Mŕtvym morom sa zmenila na potok, pretože väčšina vody z nej putuje do izraelského národného vodovodu a na zavlažovanie obilných poľí. Zatiaľ čo mnohé izraelské domácnosti na svojich dvoroch zavlažujú trávniky a stavajú bazény, obyvatelia Palestíny často nemajú dostatok vody ani na pitie.
- 8. Koľka civilizácie:** Turecko postavilo v horných tokoch riek Eurfat a Tigris kaskádu priehrad. Turecká vláda využíva vodu aj ako nástroj politickej moci - ak je v krajine napätá situácia, vodu jednoducho nepuští...
- 9. Stenčovanie ozónovej vrstvy:** Monitorovaním obsahu ozónu z družíc sa zistilo, že najmä v oblasti zemskej pól dochádza v posledných rokoch k značnému poklesu obsahu ozónu. Strata ozónu v stratosfére má za následok zvýšenie prieniku UV žiarenia na povrch planéty. Ultrafialové žiarenie s vlnovými dĺžkami medzi 280 - 320 nm je nebezpečné pre život, pretože je schopné usmrcovať mikroorganizmy a poškodzovať bunky v živočíšnom a rastlinnom tkanive. Zvýšený prienik UV žiarenia zabraja planktón a drobné vodné živočích (napr. krevety). Tieto organizmy sú základom potravného reťazca oceánov a sú požírané väčšími organizmami v obrovských množstvách, ich úbytok preto ohrozi celý ekosystém oceánov.
- 10. Povodne na riekach Morava a Odra:** V roku 1997 došlo na Morave, v Slezsku a vo východných Čechách k historickej povodni, pri ktorej sa začali pretrhnávať povodňové hrádze. Jednoznačne sa ukázalo, že dovtedajšia technická protipovodňová ochrana budovaná sto rokov je nielen nedostačujúca, ale v mnohých smeroch dokonca škodlivá.
- 11. Znečisťovanie riek:** Väčšina ľudských odpadov má podobu tzv. odpadových vôd. Tie bývajú väčšinou čistené v čistiarňach odpadových vôd. Z praktických dôvodov však nemôžu byť úplne vyčistené. Znečisťovanie riek úzko súvisí so životnou úrovňou štátov. Situácia je veľmi zlá najmä v chudobných štátoch. Pod niektorými veľkými mestami v Indii alebo v Pakistane sú rieky zahustené splaškami do tej miery, že už takmer nemôžu tiecť. Ešte nedávno museli ľudia v meste Lahora postrkovať fekálie pri výtokoch z kanalizácie do riek bambusovými tyčami, a tak uvoľňovať zapchávajúcu sa kanalizáciu. Zdravotné riziká pri týchto riekach sú skutočne hrozné.
- 12. Rybolov, ktorý nepozná mieru:** Na celom svete je nenávratne preč viac ako 90 % množstva veľkých rýb. Patria medzi ne pochůtky ako tuniak či treska. V roku 1900 žilo v našich moriach šesťkrát viac rýb ako v roku 2009.
- 13. Vojna o vodu:** Prvá veľká vojna o vodu v tomto storočí sa uskutočnila v Bolívií. Boj proti privatizácii služieb spojených s vodou prerástol do veľkých protestov. Keď tieto služby prebrala firma Bechtel z USA v meste Cochabamba, ceny vody sa zdvojnásobili. Pracovníci žijúci z minimálnej mzdy približne 80 dolárov mesačne mali zrazu platiť 15 dolárov za to, aby im z kohútika tiekla voda. Ľudia vyšli do ulíc a začali štrajkovať. Boj vyhrali a táto firma musela odísť.
- 14. Púšte v oceánoch:** Rozloha na živiny chudobných oceánskych púští v rámci Atlantického a Tichého oceánu vzrástla o 6,6 miliónov km² respektíve 15 % v priebehu rokov 1998 - 2009.

www.vodajezivot.sk